

Otcové poutníci

Co „Otcové poutníci“ objevili v Novém světě?

Zdroj: Getty Images

1. Který obrázek byste si na základě svých osobních preferencí spíše vybrali? Odpověď zdůvodněte.
2. Z jakého důvodu jsou vedle sebe zachyceny právě tyto dva snímky? Dává vám na první pohled tato kombinace nějaký smysl? Zkuste s využitím internetu zjistit možné souvislosti.

Den díkuvzdání (Thanksgiving Day) je tradičním severoamerickým svátkem, který se slaví čtvrtý čtvrtek v listopadu. Dle původního výkladu tzv. **Otcové poutníci**, tj. první angličtí **osadníci** v Severní Americe, kolem roku 1620 založili osadu zvanou **Plymouth**. Nicméně vzhledem ke skutečnosti, že se zde usadili krátce před zimou a neměli dostatek zásob, mnoho z nich zahynulo. Osadníci se však spřátelili s místním indiánským kmenem, který jim díky znalosti prostředí pomohl překonat těžké časy. Po roce se tak opět sešli a slavnostní hostinou oslavili první úspěšný rok v Novém světě.

1. Jaký je význam Dne díkuvzdání pro původní obyvatele a pro osadníky?
2. Jaké hodnoty bychom měli podle vás dnes zachovávat v souvislosti s Dnem díkuvzdání? Jaký by měl být moderní význam tohoto svátku?
3. Myslíte, že nějaký současný svátek si dokázal uchovat svou původní podstatu, aniž by podléhal komerčním či politickým vlivům? Uveďte příklady.

Příjezd 102 osadníků do Plymouthu v Massachusetts ke konci roku 1620 je jednou z legendárních událostí dějin USA. Tito muži, ženy a děti jsou oslavováni jako **Otcové poutníci (Pilgrim Fathers)** a jsou považováni za nejpůvodnější zakladatele pozdějších Spojených států amerických. Zatímco Španělé se omezili jen na výstavbu základen, které měly chránit konvoje s drahým kovem, a Francouzi pronikali za obchodem až na sever Kanady, podnikli první pokus o kolonizaci východního pobřeží dnešních Spojených států amerických až Angličané. Vůbec první osadu založil na ostrově Roanoke sir Walter Raleigh v roce 1584, ale neměl dostatek finančních prostředků pro její udržení. Porážka španělské Armady v roce 1588 ukončila španělskou nadvládu nad severním Atlantikem a otevřela možnosti i pro další národy. Virginská společnost využila této příležitosti a v roce 1607 založila osadu v **Jamestownu ve Virginii**.

Zdroj: Adam HART-DAVID a kol., Dějiny – od úsvitu lidských dějin až po současnost, Praha 2012, s. 236.

Muži a ženy, kteří osídlili Jamestown, sem přišli za půdou a věřili ve zbohatnutí. Skupinka 102 osadníků, která se vylodila **v New Plymouthu v roce 1620**, se sem však přicházela skrýt před náboženským pronásledováním. Obecně tito odpadlíci od anglikánské církve bývají označováni jako **puritáni**. Od Virginské společnosti získali nárok na půdu a nalodili se na loď **Mayflower**. Po dvou měsících plavby se nakonec úspěšně v nové zemi vylodili. Poutníci ale nebyli prvními Evropany v oblasti. Zpočátku jim velmi pomohli američtí indiáni, kteří mluvili anglicky, zejména jistý **Squanto**. Ten byl totiž už v roce 1605 odvezen do Anglie jedním anglickým mořeplavcem a strávil v ní dlouhá léta. Po svém návratu se díky znalosti jazyků a místních poměrů stal důležitým pomocníkem výpravy Otců poutníků.

Vlevo na obrázku je zachycen Squanto, vpravo poté Malinche. Zdroj: Wikimedia Commons.

Squanto nebyl zdaleka jediný domorodec, který Evropanům v Novém světě pomáhal. Lze vzpomenout i příběh domorodé dívky **Malinche**, která v první polovině 16. století doprovázela Hernána Cortése při dobývání Aztécké říše. Neméně známý je ovšem i příběh indiánky **Pocahontas**, byť do značné míry i díky animovanému filmu ze studia Walta Disneyho, který je volně inspirován jejím příběhem, i když s množstvím nepřesností včetně zobrazení legendární záchrany anglického osadníka Johna Smitha (viz odkaz na ukázkou).

Z animovaného filmu Pocahontas, 1995.

ZDROJ 2

Angličtí kolonisté dávali přednost uzavřeným a soběstačným komunitám. Když se jim nedařilo, zřídka se snažili naklonit si původní obyvatelstvo, místo toho se ho pokoušeli zničit nebo vyhnat. Angličané často vnímali domorodce jako překážku. Jak kolonie sílily, představovalo to stále větší problém. Na severu postupně vznikala obchodní centra. Naopak na jihu bylo stále více potřeba nových pracovních sil vzhledem k zemědělskému charakteru oblasti. Pěstování tabáku a jiných plodin vedlo ke vzniku velkých zemědělských farem. Původně na nich pracovali sezónní zaměstnanci z Anglie, později v rostoucí míře afričtí otroci. Prvních dvacet jich přivezla už v roce 1619 do Jamestownu nizozemská loď.

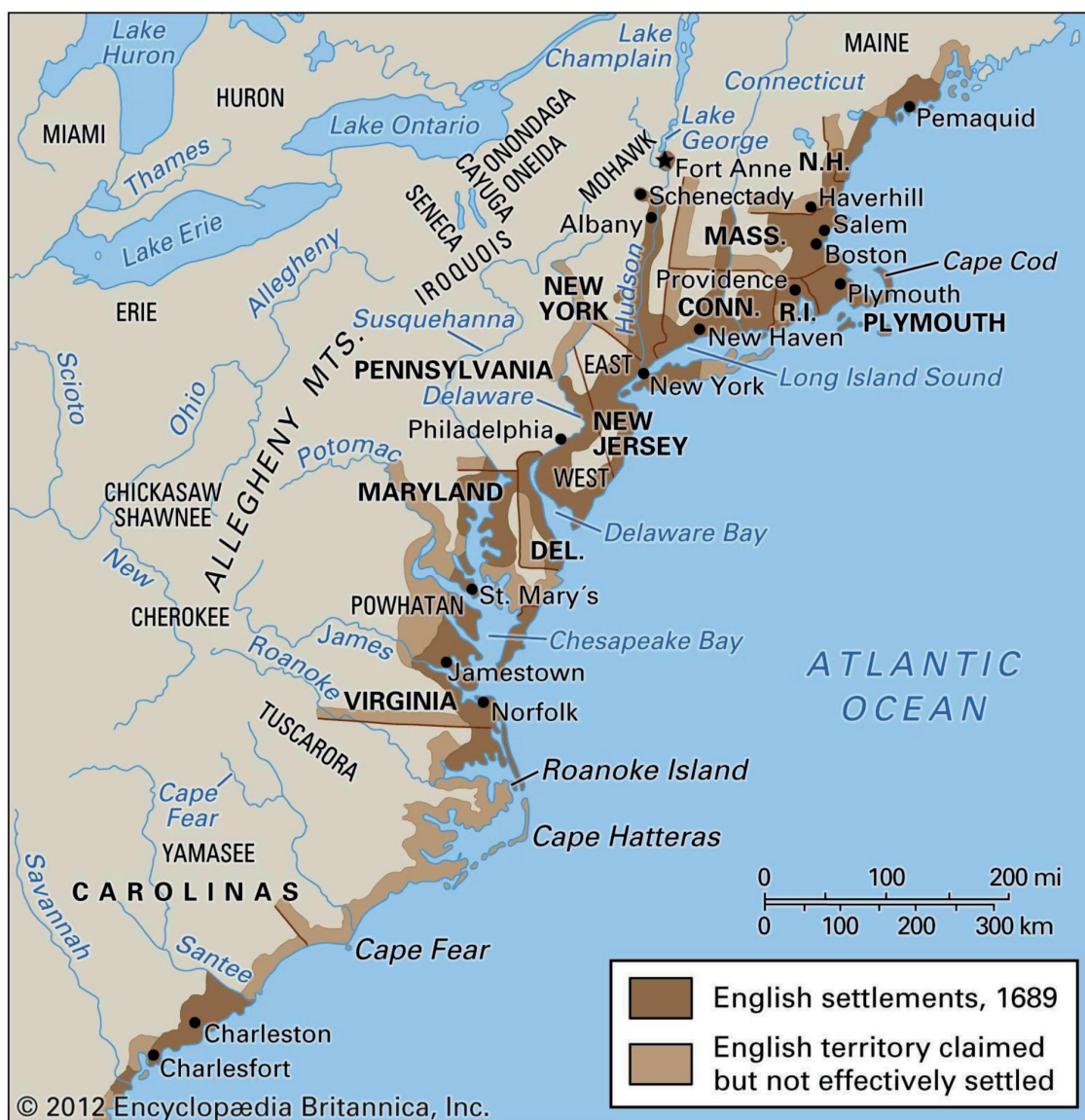

V Plymouthu, v rekonstruované osadě poutníků, je možné vidět repliky původních domů osadníků. Jednoduchá dřevěná kostra je vyplněna dřevěnými příčkami a pokryta doškovou střechou. Nábytek byl vyroben z místního dřeva, závěsy a povlečení postele byly buď z podomácku upředěného lnu, nebo z vlny. Poutníci nežili v luxusu – obešli se bez čehokoli, co si nemohli sami vyrobit.

Foto: Plymouth – Plimoth Plantation; October 2013, © Gerhard Huber.

Na východním pobřeží severní Ameriky se postupně začala vytvářet síť anglických kolonií. Mnoho z nich přitom mělo náboženské kořeny, tak například katolíci v roce 1634 osídlili Maryland, volnomyšlenkáři v roce 1636 Rhode Island, kvakeři v roce 1682 Pensylvánii a puritáni kolem roku 1630 Massachusetts. Obě Karolíny věnoval král svým stoupencům z řad šlechty. Do bojů o kolonie se v této oblasti vložili také Švédové a především Nizozemská Západoindická společnost. V roce 1625 Nizozemci získali od indiánů Manhattan a založili zde osadu New Amsterdam. Po válce s Anglií však o toto koloniální město přicházejí. Angličané město přejmenují na New York a v následujících letech si zcela podmaňují východní pobřeží.

Zdroj: <http://ow.ly/YeSc30gxCON>

Zadání

1. Na základě ukázky z animovaného filmu *Pocahontas* (1995) o záchraně Johna Smi-
tha se zeptejte libovolného AI asistenta na možné důvody této záchrany z pohledu
indiánky Pocahontas, případně na další informace o této legendami opředené akci,
o jejíž autenticitě historikové pochybují. Následně své odpovědi v rámci diskuze po-
rovnejte.

Bonusová úloha (pro splnění je nutné vidět film *Avatar*):

Z filmu *Avatar*, 2009.

Zajímavou paralelu ke kolonizaci Ameriky ve vztahu k původnímu obyvatelstvu může poskytnout i světoznámý film *Avatar* (2009), který režíroval James Cameron. V přenesených významech zde můžeme sledovat podobné přístupy k různým okolnostem, které kolonizace může přinášet.

Otázky pro diskuzi:

- V jakých ohledech je postava Neytiri v *Avataru* podobná Pocahontas nebo Ma-
linche?
- Jakým způsobem je ve *Avataru* zobrazen konflikt mezi původními obyvateli a vněj-
ším, kolonizačním světem? Můžete zde identifikovat paralely ve vztahu ke koloniza-
ci Ameriky?
- V jaké míře je postava Jakea Sullyho (v *Avataru*) srovnatelná s historickými postava-
mi evropských dobyvatelů?
- Jaký dopad mělo na původní obyvatele, když se tyto postavy (Pocahontas, La Ma-
linche) připojily na stranu evropských dobyvatelů? A co to znamená pro Jakea, když
se stává součástí Na'vi?

2. Na základě fotografií původního obydlí prvních osadníků rekonstruuje jejich každodenní život. Můžete pracovat samostatně nebo ve dvojici. Každá dvojice nebo každý jeden žák obdrží pouze jednu fotografii. Více fotografií najdete na následujícím odkaze: <https://www.shutterstock.com/cs/search/plymouth-plantation>

Doplňkové otázky k analýze fotografií:

- Jaké materiály byly použity ke stavbě domů?
  - Jak vypadá okolí osady?
  - Co ukazují fotografie o životních podmínkách osadníků (např. velikost obytných prostor, úroveň komfortu, způsob hospodaření)?
  - Jak si představujete každodenní život v osadě? Co by bylo pro osadníky nejnáročnější? Co naopak usnadnilo jejich přežití?
  - Kde získávali vodu?
  - Jak se chránili před zimou?
  - Jaká byla struktura osady?
  - Zkuste popsat jeden den v životě osadníka.
  - Jaké funkce měly různé části obydlí a jak byly propojeny s každodenními činnostmi, jako je vaření, spánek nebo práce?
  - Jaký byl vztah mezi domy osadníků a okolní krajinou?
  - Jak se osadníci připravovali na zimní období a jaké známky této přípravy můžeme najít na fotografiích?
  - Jaké každodenní činnosti byly na fotografiích zachyceny a jaký měly význam pro přežití osady?
3. Pracujte s mapou ve zdroji č. 3. Vyznačte na mapě první anglické kolonie a zamyslete se z hlediska jejich rozmístění nad důvody osidlování těchto konkrétních oblastí v rámci východního pobřeží.